

EUROPEES VISSERIJFONDS (EVF)

AS 4: ONTWIKKELINGSSTRATEGIE VOOR HET BELGISCH KUSTGEBIED

Inhoudstafel

HOOFDSTUK 1: INLEIDING	3
HOOFDSTUK 2: VISSERIJGEBIED	4
1. AFBAKENING EN COHERENTIE VAN HET VISSERIJGEBIED	4
2. BEVOLKING	4
HOOFDSTUK 3: PLAATSELIJKE GROEP	7
1. SAMENSTELLING	7
2. ADMINISTRATIEVE STRUCTUUR	11
3. WERKING	11
A. SECRETARIAAT PLAATSELIJKE GROEP	11
Samenstelling	11
Taken	11
B. BESLUITVORMINGSORGAAN: DE PLAATSELIJKE GROEP	11
Samenstelling	11
Taken	11
C. BETALINGSORGAAN: BEHEERSAUTORITEIT VAN HET BELGISCH OPERATIONEEL PROGRAMMA	12
4. SELECTIEPROCEDURE EN –CRITERIA	12
5. MONITORING EN EVALUATIE	13
6. COMMUNICATIE	13
7. FINANCIIEEL PLAN	14
8. FINANCIIEEL BEHEER	16
HOOFDSTUK 4: ONTWIKKELINGSSTRATEGIE	17
1. BESCHRIJVING EN ANALYSE VAN HET VISSERIJGEBIED	17
2. OVERZICHT VAN HET HUIDIGE BELEID	19
3. ORGANISATIES	20
4. REGIONALE INITIATIEVEN	21
5. SWOT BELGISCHE KUST/VISSERIJ	21
6. VISIE	23
7. MISSIE	23
8. DOELSTELLING	24
9. VOORGESTELDE MAATREGELEN EN ACTIES:	24
A. OPERATIONELE DOELSTELLING 1: UITBOUW ECONOMISCH POTENTIEEL VAN AANGELANDE VIS	24
B. OPERATIONELE DOELSTELLING 2: VERBREDING EN INNOVATIE	27
C. OPERATIONELE DOELSTELLING 3: GELIJKE KANSEN – VERSTERKING VAN DE ROL VAN DE VROUW IN DE VISSERIJ	28
D. OPERATIONELE DOELSTELLING 4: KENNISOPBOUW EN DISSEMINATIE	29
E. OPERATIONELE DOELSTELLING 5: DUURZAAM BEHEER VAN DE KUST EN HET MARIENE MILIEU	30
10. SAMENWERKING	30
11. DOELGROEP	31
12. OVERDRAAGBAARHEID & ADDITIONALITEIT	31
13. COMPLEMENTARITEIT	31
14. GELIJKE KANSEN	32
HOOFDSTUK 6: BIJLAGEN	33
1. AS 4 AANVRAAGFORMULIER	33
2. VISSERIJORGANISATIES	33
3. PROJECTOVERZICHT VISSERIJ	33
4. FUNCTIEBESCHRIJVING COÖRDINATOR	33

HOOFDSTUK 1: INLEIDING

In het kader van het operationeel programma voor de visserij dat elke Europese lidstaat heeft uitgewerkt moet ook een ontwikkelingsstrategie uitgewerkt worden die bijdraagt tot de duurzame ontwikkeling en verbetering van de levenskwaliteit in visserijgebieden. De bijstand moet prioritair gericht zijn op gebieden met een geringe bevolkingsdichtheid, afnemende visserijactiviteiten of kleine vissersgemeenschappen.

De Belgische kust is dichtbevolkt en kent amper vissersgemeenschappen. Waar vissers vroeger in dezelfde buurten woonden leven ze nu verspreid over de Belgische kust en haar hinterland zonder zich te groeperen.

De visserijactiviteit is gestaag afgenomen (van 16.914.869 kW-zeedagen in 2002 naar 11.888.400 kW-zeedagen in 2008) maar het toeristisch belang, samen met de hieraan verwante problematieken is continu toegenomen.

De opzet van voorliggende ontwikkelingsstrategie is het geven van impulsen aan de zeevisserij en aanverwante sectoren. Zo kan een aantal problematieken van deze sector worden aangepakt.

1. Afbakening en coherentie van het visserijgebied

De Belgische Kust is de landstreek in Vlaanderen die als kuststrook grenst aan de Noordzee.

In het noorden vormt Het Zwin de grens met Nederland, waarna het strand verder noordwaarts in Zeeuws-Vlaanderen doorloopt. In het zuiden gaat de kustlijn over in de Franse Opaalkust die in het Franse Duinkerke en oostelijk ervan ook wel de Franse "Côte Flamande" wordt genoemd. Achter de kuststrook, meer landinwaarts, liggen de Polders. Deze polders en de kust vormen samen Maritiem Vlaanderen.

Langs de kust komen zandstranden voor. De kuststrook is sterk verstedelijkt, is één van de belangrijkste toeristische regio's in België en telt verscheidene badplaatsen.

De kuststrook in België wordt getypeerd door zijn lineaire stedelijke ontwikkeling. Langs de kust liggen verschillende steden, die door de Koninklijke Baan, de kusttram en de snelweg A18 (E40) sterk met elkaar verbonden zijn. Tussen de stedelijke gebieden komen op enkele plaatsen nog open duingebieden of slikken- en schorregebieden voor.

De gemeenten langs de Belgische kust in Vlaanderen zijn, van oost naar west, Knokke-Heist, Brugge (Zeebrugge), Blankenberge, De Haan, Bredene, Oostende, Middelkerke, Nieuwpoort, Koksijde en De Panne.

Binnen deze heel beperkte kustzone maakt de zeevisserij een belangrijk deel uit van de activiteiten aan de kust en is de visserij een stimulans de consumptie van verse vis. Zo zijn er nog drie actieve vissershavens (Nieuwpoort, Oostende en Zeebrugge) en stelt de brede sector ongeveer 1.800 mensen te werk.

Naast de zeevisserij en maricultuur zijn er echter verschillende andere activiteiten die in deze beperkte ruimte plaatsvinden: toerisme & recreatie, natuur, scheepvaart, baggerspeciestorting, zand- en grindwinning, windenergie, militair gebruik,...

Gezien de Belgische kust slechts 67 km lang is, gezien de beperkte aanwezigheid van vissersgemeenschappen en gezien de dominantie van de toeristische sector is het de bedoeling van voorliggende strategie de volledige Belgische kust (over de drie arrondissementen Brugge, Oostende, Veurne – Nuts III niveau) als visserijgebied af te bakenen.

Ruimtelijke eenheid en de aanwezigheid van gelijkaardige problematieken (druk op ruimte, natuur, ...) in de kustgemeenten maken dat deze kustgemeenten als een geheel benaderd kunnen worden.

2. Bevolking

De totale kustbevolking bedraagt 218.599 inwoners.

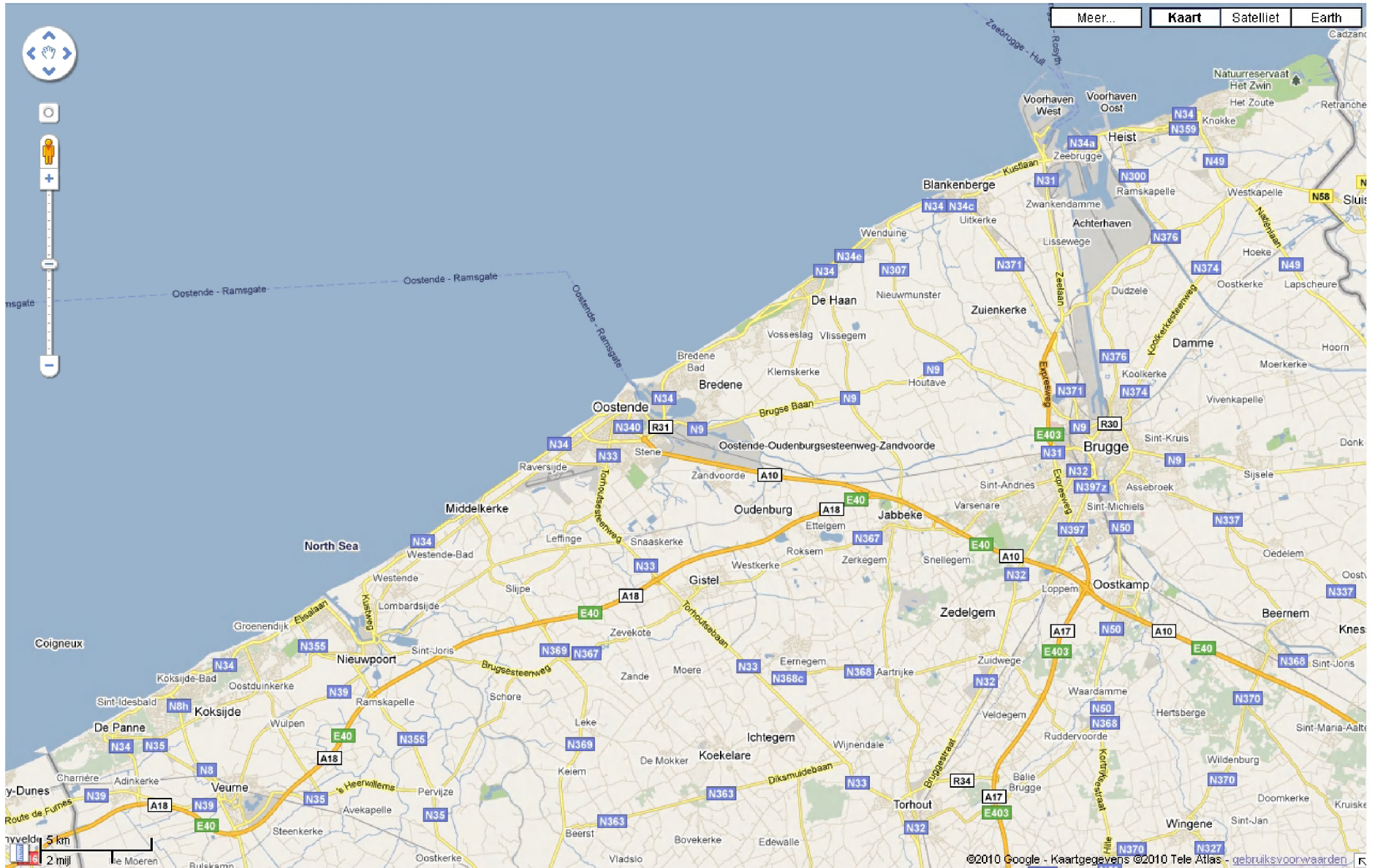
De Vlaamse bevolkingsdichtheid is 439 inwoners per km² en de West-Vlaamse bevolkingsdichtheid is 359 inwoners/km². De gemiddelde bevolkingsdichtheid aan de Belgische kust bedraagt 594 inwoners/km² wat een stuk hoger is dan het West-Vlaamse en Vlaamse gemiddelde. Tijdelijke verblijvers worden niet meegerekend. De 'werkelijke aanwezige' bevolking aan de Belgische kust ligt dus nog een stuk hoger. De Belgische kust kent trouwens nog steeds een positief migratiesaldo, voornamelijk ten gevolge van pensioenmigratie waardoor oudere bevolkingsgroepen een overwicht vormen in de bevolkingsstructuur.

Tabel 1: Aantal inwoners in de Belgische kustgemeenten

Gemeente	Aantal inwoners op 01/01/2008	Aantal inwoners op 01/01/2009
Blankenberge	18.440	18.647
Zeebrugge	3.804	3.857
Knokke-Heist	34.018	33.884
Bredene	15.571	15.867
De Haan	12.242	12.340
Middelkerke	18.380	18.619
Oostende	69.101	69.045
De Panne	10.259	10.421
Koksijde	21.509	21.584
Nieuwpoort	11.070	11.134
Totaal kustgemeenten	214.455	215.474
Provincie West-Vlaanderen	1.149.394	1.153.837

Tabel 2: Oppervlakten van de Belgische kustgemeenten

Gemeente	Oppervlakte in km²
Blankenberge	17,4
Zeebrugge	26,8
Knokke-Heist	56,4
Bredene	13,1
De Haan	42,2
Middelkerke	75,7
Oostende	37,7
De Panne	23,9
Koksijde	44
Nieuwpoort	31
Totaal kustgemeenten	368,2
Provincie West-Vlaanderen	3.144

1. Samenstelling

De Plaatselijke Groep (PG) is een partnerschap bestaande uit een geheel van socio-economische actoren uit de visserijsector, NGO's en overheidsdiensten die een cruciale rol spelen bij de uitvoering van de beoogde ontwikkelingsstrategie. Het gaat om een nieuw partnerschap.

Bij de samenstelling werd er over gewaakt dat de plaatselijke groep voor minstens een derde uit vrouwen bestaat. Op niveau van de besluitvorming maken de economische en sociale partners en de verenigingen ten minste 50% uit.

Er werd ook de nodige aandacht besteed aan de keuze van de leden van de plaatselijke groep. De ontwikkelingsstrategie moet immers gedragen worden door de hele PG en de leden moeten door de positie die ze innemen kunnen bijdragen tot de uitvoering van de ontwikkelingsstrategie.

In de hierna volgende tabel is een overzicht te vinden van de leden van de PG met naam en adres, indien van toepassing met gegevens van organisatie die ze vertegenwoordigen, en met de rol in het gebied en de voorziene rol in de PG. Ook wordt aangegeven waarom de gekozen partners de belangrijkste spelers in het gebied zijn, of eventueel waarom bepaalde spelers niet werden opgenomen.

Samenstelling plaatselijke groep:

1. Overheden:
 - Provinciebestuur
 - Kustgemeenten waaronder (Nieuwpoort, Oostende, Zeebrugge)
 - Vlaamse overheid (raadgevende functie)
 - Federale overheid (raadgevende functie)
 - Onderwijsinstellingen
2. Beroepsorganisaties:
 - Producentenorganisaties
 - Handelaars: klein- en groothandelaars, visverwerkende nijverheid
 - Vereniging voor zelfstandigen
3. Onderzoekscentra
4. Middenveld
 - Raadgevende organisaties
 - Toerisme
 - Natuur- en milieuverenigingen
 - Cultuur
5. Reders
6. Vissersvrouwen
7. Visveilingen
8. Vertrouwenspersonen

In de eerste vergadering zal de Plaatselijke Groep een voorzitter en ondervoorzitter kiezen. Daarnaast zal, bij deze gelegenheid, nog eens aangedrongen worden bij alle leden van de plaatselijke groep om een plaatsvervanger aan te duiden.

Er zal een dagelijks bestuur samengesteld worden dat zich samen met het secretariaat, engageert voor de dagdagelijkse uitvoering van de ontwikkelingsstrategie.

Verdere bepalingen m.b.t. de werking van de plaatselijke groep (o.a. rond de manier van beslissen, hoeveel en welk gewicht de stem van de individuele leden al dan niet krijgen bij het nemen van die beslissingen e.d.) worden in een intern reglement van orde bepaald dat na de goedkeuring van de ontwikkelingsstrategie door de plaatselijke groep zal worden opgesteld. Trainers en experts zullen voor specifieke opdrachten uitgenodigd worden voor de betreffende vergaderingen.

SAMENSTELLING PLAATSELIJKE GROEP - AS 4 Visserij EVF

*: aanwezigheid in gebied: 1: zetel organisatie in gebied/ 2: woonachtig in gebied / 3: organisatie werkzaam in gebied

OVERHEDEN	Naam Organisatie	Naam vertegenwoordiger	Functie	Adres	Plaatsvervanger	Rol in gebied	Rol in de PG	Aanwezigheid in gebied (x)
Provincie	Provincie West-Vlaanderen	Bart Naeyaert	Gedeputeerde	Koning Leopold III –laan 41 8200 Brugge	Guido Decorte	Openbaar bestuur	stemrecht	3
Gemeenten	Brugge	Hilde Decler	Schepen	Oostmeers 17 - 8000 Brugge		Openbaar bestuur	stemrecht	3
	Nieuwpoort	Romeo Rau	Voorzitter Promovis	Vismijngebouw Kaai 2/0002 - 8620 Nieuwpoort		Openbaar bestuur	stemrecht	1 (3)
	Oostende	Rudy Simoens	Beheerder Stedelijk Zwembad	Stedelijk Zwembad, Koninginnelaan 1 8400 Oostende		Openbaar bestuur	stemrecht	1 (3)
Andere overheden	VDAB	Patrick Naeyaert	Campusmanager site Zeebrugge	L. Blondeellaan 9 - 8380 Zeebrugge	Loes Baert	Overheidsinstelling	stemrecht	3
	Maritiem Instituut Oostende	Jan Denys	Directeur	Mercatorlaan 15 - 8400 Oostende		Overheidsinstelling	stemrecht	1 (3)
	ILVO	Sabrine Derveaux	Wetenschappelijk onderzoeker	Ankerstraat 1 - 8400 Oostende	Hans Polet	Overheidsinstelling	stemrecht	3
	Vlaams Instituut voor de Zee	Jan Mees	Directeur	Wandelaarkaai 7 - 8400 Oostende	Ann-Katrien Lescauwaet	Overheidsinstelling	stemrecht	1 (3)
	dept. Landbouw en Visserij – afd. Landbouw- en Visserijbeleid	Patrick Van Craeynest	Moreel Consulent	Vrijhavenstraat 5 - 8400 Oostende		Overheidsinstelling	stemrecht	3
	Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer	Kathy Belpaeme	Coördinator	Wandelaarkaai 7 – 8400 Oostende		Overheidsinstelling	stemrecht	1 (3)
	RESOC's	Tine Decuypere	Coördinator	Wandelaarkaai 7 - 8400 Oostende	Jean-Paul Dezutter	Overheidsinstelling	stemrecht	1
	Centrale Raad voor Bedrijfsleven – commissie Zeevisserij	Manu Desutter		Anemonenlaan,1 bus 11 8300 Knokke-Heist	Frieda Bohez	Overheidsinstelling	stemrecht	3
Private actoren	Redersvrouw	Brenda de Vogel					stemrecht	1 & 2
	Redersvrouw	Natascha Demeulemeester					stemrecht	1 & 2
	Purus	Peter Cooleman		H. Baelskaai 12 - 8400 Oostende			stemrecht	1 (3)

	Rederscentrale	Tom Craeynest , Mark Dezutter	Consulent	H. Baelskaai 25 - 8400 Oostende	Albert Steyaert		stemrecht	1 (3)
	Vissersvrouw	Katrien Savels			NVT		stemrecht	2
	Natuurpunt	Nathalie Desnijder			Bart Slabbinck		stemrecht	3
	Vlaamse Visveiling	Johan Van de Steene	Directeur	Noordzeestraat 201 - 8380 Zeebrugge	Eddy Landuyt		stemrecht	1 (3)
	Seafront	Sofie Pieters		Vismijnstraat 7 - 8380 Zeebrugge	Micheline Vercauteren		stemrecht	1 (3)
	Reder	Willy Versluys		H. Baelskaai 2 - 8400 Oostende			stemrecht	1 (2, 3)
	Auteur	Katrien Vervaele		Dr. L. Colenstraat 6 - 8400 Oostende	NVT	Experte Vissersgemeenschap	stemrecht	2

RAADGEVEND								
Secretariaat								
Provincie West-Vlaanderen - Dienst Economie – Landbouw en Visserij								
	Veroniek Denys	Adjunct-adviseur		Provinciehuis Olympia Koning Leopold III-laan 66 8200 Sint-Andries				3
Provincie West-Vlaanderen - Dienst Externe Relaties, Europese Programma's en Gebiedsgerichte Werking								
	Rik Samyn	Directeur		Provinciehuis Boeverbos, Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries	Kristof Verhoest			3
Westtoer								
	Geert Hoorens	Regiomanager Kust		Koning Albert I-laan 120 - 8200 Sint-Michiels				3
Vlaamse Overheid – dept. Landbouw en Visserij – afd. Landbouw- en Visserijbeleid								
	Sasja De Bruyne	Beleidsmedewerker		Koning Albert II-laan 35 bus 40 1030 Brussel				3
Kabinet Vlaams Minister Van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid								
	Frans Coussement	Raadgever		Martelaarsplein 19 - 1000 Brussel				3
Farnet Support Unit								
	Gilles Vandewalle			Rue Saint Laurent 36-38 – 1000 Brussel				3
FOD Volksgezondheid, Veiligheid vd Voedselketen en Leefmilieu, Dienst Marien Milieu								
	Olivier Demaret en Geert Raeymaekers			Victor Hortaplein, 40/10 1060 - Brussel België				3
Dienst Zeevisserij van de Vlaamse Overheid								
	Dirk Demaeght			Vrijhavenstraat 5 - 8400 Oostende				3

*: aanwezigheid in gebied: 1: zetel organisatie in gebied/ 2: woonachtig in gebied / 3: organisatie werkzaam in gebied

2. Administratieve structuur

De Plaatselijke Groep is een nieuw partnerschap. Daarbij wordt de keuze gemaakt een administratieve en financiële verantwoordelijke aan te duiden. In dit geval zal dit de Provincie West-Vlaanderen zijn. Omdat de Provincie veel ervaring heeft met het beheer van Europese Programma's zal zij in staat zijn de toegekende overheids subsidies te beheren en kan ze er mede op toe zien dat het partnerschap goed functioneert.

Na goedkeuring van de ontwikkelingsstrategie wordt van elk lid van de plaatselijke groep een schriftelijk engagement gevraagd. Uitzondering hierop is de Provincie als eerstverantwoordelijke. Die engageert zich reeds voor de indiening van de strategie.

3. Werking

De uitvoering van de ontwikkelingsstrategie wordt vanuit de Plaatselijke Groep aangestuurd. Het secretariaat van de Plaatselijke Groep staat in voor de dagelijkse werking, de Plaatselijke Groep zelf zorgt voor projectselectie en -opvolging en de beheersautoriteit zorgt voor supervisie en financiën.

A. Secretariaat Plaatselijke Groep

Samenstelling

Het secretariaat van de Plaatselijke Groep (PG) zal ondergebracht worden in het Provinciaal Ankerpunt Kust en zal bestaan uit een coördinator aan 1 VTE en, afhankelijk van de noodzaak, een secretariaatsmedewerker. Deze worden beschikbaar gesteld in het kader van voorliggende ontwikkelingsstrategie.

Het secretariaat zal in nauw contact staan met het bestaande Leadersecretariaten zodat kennis- en ervaringsuitwisseling gegarandeerd worden.

Het Provinciaal Ankerpunt Kust is gelegen aan de Wandelaarskaai 7 te Oostende.

Taken

Het secretariaat van de PG staat in voor de dagelijkse aansturing, de opvolging en de aan de uitvoering verbonden taken van de ontwikkelingsstrategie:

- permanent aanspreekpunt voor de leden van de PG en voor de inwoners uit het visserijgebied;
- verzorgt de communicatie over AS 4 EVF naar de inwoners van de streek;
- ondersteuning van de werking van de PG inhoudelijk en administratief;
- organiseert vormingsactiviteiten die verband houden met de ontwikkelingsstrategie
- begeleiding en ondersteuning projectpromotoren;
- secretariaat van de plaatselijke groep;
- administratief en financieel aanspreekpunt;
- rapportering;
- ...

Aansturing van het secretariaat gebeurt door de plaatselijke groep waarin tevens de beheersautoriteit zetelt als adviserend lid.

B. Besluitvormingsorgaan: de Plaatselijke Groep

Samenstelling

Zie hoofdstuk 4.1 Samenstelling.

Taken

De Plaatselijke Groep is verantwoordelijk voor:

- Het opmaken van de ontwikkelingsstrategie.

- beslissen over wijzigingen in de ontwikkelingsstrategie.
- het opmaken van een communicatiestrategie.
- het bepalen van de procedure voor indiening en goedkeuring van de projecten ter uitvoering van hun lokale ontwikkelingsstrategieën.
- het lanceren van projectoproepen.
- het opstellen van selectiecriteria voor projecten.
- nagaan of de projectvoorstellen invulling geven aan de lokale ontwikkelingsstrategie
- het selecteren van projecten .
- het beslissen over aangevraagde wijzigingen in goedgekeurde projecten.

C. Betalingsorgaan: beheersautoriteit van het Belgisch Operationeel Programma

Het betalingsorgaan valt onder de beheersautoriteit van het Belgisch Operationeel Programma, dat gevestigd is bij de Vlaamse overheid – dienst Zeevisserij te Oostende.

Zoals bepaald in het Belgisch OP zal die beheersautoriteit:

- het toezicht houden op en het controleren van projecten goedgekeurd in het kader van de lokale ontwikkelingsstrategie.
- het uitbetalen aan projectpromotoren cfr. de geraamde en bewezen kosten.
- nagaan of er geen dubbelfinanciering is met andere assen uit het Belgisch OP of met andere EU programma's.

4. Selectieprocedure en –criteria

Binnen de 6 maanden na goedkeuring van de ontwikkelingsstrategie zal de Plaatselijke Groep volgende documenten ter beschikking stellen:

- projectoproep
- projectfiche
- handleiding bij de projectfiche
- selectiecriteria

Selectieprocedure

1. De projecten worden ingediend op het secretariaat van de Plaatselijke Groep
 - Een of twee maal per jaar, afhankelijk van het beschikbaar budget, zal er een oproep gelanceerd worden om projecten in het kader van de ontwikkelingsstrategie in te dienen.
 - De data van de projectrondes worden ruim op voorhand bekendgemaakt via de kanalen opgenomen in de communicatiestrategie.
 - De promotoren dienen hun projecten in volgens het model van de projectaanvraag.
 - De promotor kan hulp vragen bij het secretariaat van de plaatselijke groep.
2. Het secretariaat maakt op basis van de selectiecriteria een eerste beoordeling die vertaald wordt in een samenvattende fiche.
3. Het secretariaat vraagt technische adviezen op aan de meest relevante overheidsdiensten. De projecten worden, samen met de voormelde adviezen, voorgelegd aan de plaatselijke groep die de projecten selecteert en goedkeurt.
4. Een basisvoorwaarde om in aanmerking te komen voor selectie is dat de projectaanvragen volledig en ontvankelijk (op tijd, ondertekend, ...) worden ingediend.

Selectiecriteria

Voor het Belgisch operationeel programma (OP) zijn een aantal algemene selectiecriteria en een aantal maatregelspecifieke selectiecriteria opgesteld.

De algemene selectiecriteria zijn ook geldig voor as 4. Het secretariaat van de Plaatselijke Groep zal binnen de 6 maand na goedkeuring van de ontwikkelingsstrategie specifieke selectiecriteria voor as 4 opstellen.

5. Monitoring en evaluatie

Inhoudelijke monitoring

Binnen de opgezette structuur is de Plaatselijke Groep (PG) verantwoordelijk voor de goede uitvoering van de ontwikkelingsstrategie:

- De promotoren rapporteren halfjaarlijks aan de PG over de voortgang van hun project;
- De PG geeft suggesties voor bijsturing;
- Bij een afwijkende uitvoering van het project wordt dit onmiddellijk gerapporteerd aan de PG die hierover de beheersautoriteit inlicht;
- De promotoren maken halverwege de planperiode een tussentijds rapport op dat voorgelegd wordt aan de PG en de beheersautoriteit;
- Naar aanleiding van het tussentijds rapport kunnen bijstellingen geëist worden door de Plaatselijke Groep of de beheersautoriteit;
- De promotoren maken een eindrapport op bij het beëindigen van hun project dat voorgelegd wordt aan de PG en de beheersautoriteit;
- De PG rapporteert halfjaarlijks aan de beheersautoriteit en de beheersautoriteit rapporteert halfjaarlijks aan het comité van toezicht over de voortgang van de uitwerking van de ontwikkelingsstrategie.

Financiële monitoring

De beheersautoriteit is verantwoordelijk voor de financiële opvolging van de ontwikkelingsstrategie. Uitbetaling aan de projectpromotoren gebeurt door de beheersautoriteit.

Halfjaarlijks richten promotoren een declaratie aan het secretariaat van de PG.

Het secretariaat gaat na of de verrichte uitgaven voor subsidie in aanmerking komen (administratieve controle) en stuurt de betalingsaanvragen door naar de beheersautoriteit. De uitbetaling van de steun gebeurt door de beheersautoriteit na goedkeuring door de PG.

Evaluatie

Evaluatie van de voortgang van de ontwikkelingsstrategie zal gebeuren aan de hand van een lijst van indicatoren.

Deze lijst van indicatoren is gebaseerd op de indicatoren opgenomen in het Belgisch OP.

Op projectniveau zullen de promotoren zich op dezelfde indicatorenlijst moeten baseren om hun indicatoren op te stellen (naast een mogelijkheid om ook eigen indicatoren aan te geven), waarop ze geëvalueerd zullen worden.

Door het opnemen van dezelfde indicatorenset op strategie- en projectniveau is een snelle terugkoppeling mogelijk.

Evaluatie van de ontwikkelingsstrategie zal gebeuren halweg de periode en op het einde.

Op projectniveau zullen de indicatoren in de zesmaandelijke rapportering aan de PG worden opgenomen.

De PG rapporteert halfjaarlijks aan de beheersautoriteit over de vooruitgang van deze indicatoren. De beheersautoriteit informeert het Comité van Toezicht hierover.

6. Communicatie

Na goedkeuring van de ontwikkelingsstrategie stelt het secretariaat van de Plaatselijke Groep een communicatiestrategie op.

Het is de bedoeling via verschillende wegen blijvend te communiceren:

- Nieuwsbrief
- Jaarlijkse rapportage
- Informatie kan via internet geraadpleegd worden:
Vlaanderen: www.vlaanderen.be/visserij
Provincie West-Vlaanderen: www.west-vlaanderen.be/visserij

De volgende potentiële projectindieners en doelgroepen zullen benaderd worden:

- Vissers/reders
- Ondernemers/bedrijven
- Diverse stakeholders visserij, toeristische sector
- Overheden: gemeentebesturen, provinciebestuur, overheidsbedrijven of -agentschappen
- Wetenschappelijke instellingen
- Educatieve instellingen
- Ngo's
- Organisaties van of voor vrouwen in de visserij

7. Financieel plan

A. Projecten

Voor financiering van projecten wordt steeds volgende werkwijze gehanteerd:

Per project wordt 46, 5% 'As 4 - steun' bestaande uit 36,5% EVF en 10% FIVA toegekend.

De promotor staat zelf in voor de financiering van het resterende bedrag: de overige 53,5% waarvan de overheidssteun maximum 38,5% van de totale projectkost mag bedragen en de bijdrage van de particuliere begunstigde minimum 15% van de totale projectkost moet zijn.

Hierbij is het belangrijk te vermelden dat een Plaatselijke Groep voor acties of projecten die niet passen binnen as 4 ook via andere kanalen op zoek kan gaan naar financiële middelen om de ontwikkeling van het gebied vorm te geven. Hierbij moet men steeds uiterst zorgvuldig te werk gaan om er zeker van te zijn dat dubbele financiering uitgesloten is. Vraag advies in geval van twijfel.

B. Werking PG

Voor de werking van de PG, het loon van de coördinator, het beheer, de verwerving van vakkundigheid en de dynamisering van het gebied wordt steun voorzien. De PG bepaalt zelf hoeveel van de middelen voor de bedrijfskosten gebruikt worden. Hierbij wordt uitgegaan van 10% van de totale begroting voor het visserijgebied zijnde € 442.841 ofwel € 88.567 per jaar. Mocht echter gedurende de uitvoering van het programma blijken dat er minder middelen voor de werking van de PG nodig zijn dan begroot dan worden die ingezet voor de projectwerking. De werkingskosten van de Plaatselijke Groepen worden voor 100% gesubsidieerd met voorfinanciering vanuit de provincie.

Het Belgisch OP voorziet voor as 4 € € 1.900.000 aan Europese middelen (EVF) en € 2.528.410 aan nationale bijdrage (zie onderstaande tabel).

Final second request	Tot. overheidsbijdrage a=(b+c)	Bijdrage uit het EVF (b)	Nationale bijdrage (c)	EVF Cofinanciering (d)=(b)/(a)*100
Prioritair zwaartepunt 1	18.211.092 €	11.561.648 €	6.649.444 €	63,49%
Prioritair zwaartepunt 2	7.000.000 €	3.500.000 €	3.500.000 €	50,00%
Prioritair zwaartepunt 3	15.976.704 €	7.988.352 €	7.988.352 €	50,00%
Prioritair zwaartepunt 4	4.428.410 €	1.900.000 €	2.528.410 €	42,90%
Prioritair zwaartepunt 5	2.623.296 €	1.311.648 €	1.311.648 €	50,00%
Totaal	48.239.502 €	26.261.648 €	21.977.854 €	54,44%

Tabel 1: indicatieve vastleggingen per maatregel/actie

	Overheden 85%			Privé 15%	Totaal
	EVF (36,5%)	FIVA (10%)	Andere (38,5%)		
od1	342.290,04 €	93.778,09 €	361.045,66 €	140.667,14 €	937.780,94 €
od2	342.290,04 €	93778,0942	361045,6627	140667,1413	937.780,94 €
od3	342.290,04 €	93778,0942	361045,6627	140667,1413	937.780,94 €
od4	342.290,04 €	93778,0942	361045,6627	140667,1413	937.780,94 €
od5	342.290,04 €	93.778,09 €	361.045,66 €	140.667,14 €	937.780,94 €
Totaal:	1.711.450,22 €	468.890,47 €	1.805.228,31 €	703.335,71 €	4.688.904,71 €

De totaal gegenereerde bijdrage van de begunstigde (in de tabel als privé omschreven) is hierbij minimaal € 703.335,71 daar bij sommige projecten meer dan de minimaal verplichte 15% door de begunstigde zal worden ingebracht.

Tabel 2: indicatieve vastleggingen per jaar

Budgetspreiding 2011-2015		
	Werking PG	Projecten
2011	88.568,20 €	1.328.523,00 €
2012	88.568,20 €	1.328.523,00 €
2013	88.568,20 €	1.328.523,00 €
2014	88.568,20 €	
2015	88.568,20 €	
Totaal:	442.841,00 €	3.985.569,00 €

Tabel 3: werking PG

Werking PG	Bedrag (€)	%
Totaal (10% van totale budget)	Zijnde € 442.841 ofwel €88.567/ jaar werking	10%

Tabel 4: Indicatieve invulling van de middelen voor de werking PG

Kostenpost	totaal	per jaar	%
Investeringskosten	5.000,00 €	1.000,00 €	1,13%
Personeelskosten	308.000,00 €	61.600,00 €	69,55%
Werkingskosten	65.841,00 €	13.168,20 €	14,87%
Overheadkosten	25.000,00 €	5.000,00 €	5,65%
Externe prestaties	24.000,00 €	4.800,00 €	5,42%
Promotie en publiciteit	15.000,00 €	3.000,00 €	3,39%
Totaal	442.841,00 €	88.568,20 €	100,00%
Totale projectkost	442.841,00 €	88.568,20 €	100,00%

Bovenstaande tabel leert dat wat de personeelsinzet betreft m.b.t. de werking van de plaatselijke groep enkel het loon van de coördinator ingebracht wordt op het programma.

Eventuele inzet van een secretariaatsmedewerker (afhankelijk van de noodzaak) valt buiten de financiering van het programma.

Daarnaast zal tevens worden ingezet op het organiseren van de nodige vormende en 'samensmedende' activiteiten (dit via werkingsmiddelen) om de plaatselijke groep te doen opereren als één geheel met een gemeenschappelijk doel. Dit is belangrijk daar het een nieuw partnerschap betreft dat voor het eerst op dergelijke manier samenwerkt.

M.b.t. dit onderdeel kan de coördinator inspiratie opdoen bij de twee bestaande leaergebieden waar vormende activiteiten een intrinsiek onderdeel vormen van de werking van de plaatselijke groep.

8. Financieel beheer

Alle financiële taken zoals het verzekeren dat de uitgaven gedaan werden zoals overeengekomen in de projectvoorstellen, het betalen aan de begunstigden en het voorbereiden van alle documentatie voor de betaal- en andere autoriteiten zal gebeuren door de beheersautoriteit van het Belgisch OP.

De uitbetaling aan de projectpromotoren gebeurt door de beheersautoriteit. Voor elk project wordt nagegaan of er geen dubbele financiering is met andere assen of met Leader.

1. Beschrijving en analyse van het visserijgebied

De Belgische kust is een gebied 'onder druk'. Het is een klein gebied met enorm veel gebruikers die allemaal diezelfde ruimte 'claimen'. Vooral de toeristische druk is heel groot en de hiermee gepaard gaande bebouwing heeft ongeveer de volledige kustlijn ingepalmd. Het gevolg van deze toeristische druk is dat er weinig ruimte overblijft voor natuur. Langs de Belgische kust zijn een aantal natuurgebieden (ongeveer 1400 ha) afgebakend maar dit blijven beperkte gebieden die omringd worden door sterke stedelijke structuren. Ook op zee bestaat een sterke concurrentie tussen de verschillende sectoren. Alle mogelijke sectoren eisen er hun plaats op: scheepvaart, visserij, maricultuur, energiewinning, ontginning, recreatie, natuur...

In de Belgische Noordzee zijn mariene beschermde gebieden afgebakend. In de Vogelrichtlijngebieden moet een beheer gevoerd worden voor de bescherming van in de EU-bedreigde zeevogels; in het Habitatrichtlijngebied gaat het om de bescherming van de "zandbanken" en "riffen". Het zijn geen gebieden waar de visserij verboden wordt, maar waar de visserij-activiteiten met negatieve impact moeten stoppen. Zij zijn echter ook een kans voor de visserij omdat de mariene organismen er zich ongestoord kunnen voortplanten en ontwikkelen.

De visserij is een belangrijke speler aan de Belgische kust en zorgt voor zowel een aantal kansen als een aantal problemen.

De Belgische visserijsector is kleinschalig en verliest geleidelijk aan belang ten opzichte van een sterk groeiende toeristische sector. De visserij kan wel een meerwaarde betekenen voor de toeristische beleving aan de kust door visserijgerelateerde toeristische activiteiten te ontwikkelen.

De Belgische visserijsector kampt met een aantal problemen die tegelijkertijd ook een aantal kansen voor de toekomst vormen:

- de Belgische visserij vist met zeer specifieke vistuigen op zeer specifieke doelsoorten waarbij de mariene bodem zwaar verstoord wordt met negatieve impact op het ecosysteem. Deze boomkorvisserijmethode is ook nog zeer energieverslindend. Er bestaan alternatieven voor deze vismethode, die seizoenaal of het hele jaar rond ingezet kunnen worden en afhankelijk van de methode voor een andere vangstsamenstelling zorgen. Belangrijk hieraan te koppelen is de voorlichting aan het grote publiek over de door de Belgische vissers gevangen soorten en de aan de visserij(methodes) verwante problematieken.
- De Belgische zeevisserij is 'duur': arbeid en energie, 2 belangrijke productiefactoren, zijn duur. De prijs die de reders voor hun vis ontvangen is laag maar de consument betaalt veel voor verse zeevis. Hieruit volgt dat er ergens in de keten veel kosten of winst gemaakt wordt en/of dat de keten (te) lang is. Het verkorten van de keten kan een mogelijkheid zijn om de inkomsten van de reders te verhogen.
- De Belgische markt kent normaal een stabiele vraag naar visserijproducten, maar in 2009 stond de verkoop onderdruk. Dit wordt gerelateerd aan de economische crisis. Op basis van recente gegevens van de VLAM zijn volgende zaken vastgesteld: (volledige tekst: <http://www.vlam.be/marketinformationdocument/files/vis1esem09gfk.pdf>).

De totale aankoop van de categorie vis, week- en schaaldieren (vers, diepvries en bereidingen) stond vooral in het eerste kwartaal van 2009 onder druk. In de periode juli 2008 tot juni 2009 bleef de totale categorie quasi stabiel in volume en kende, door een lagere gemiddelde prijs van verse zeevis en diepvriesvis, een lichte daling in besteding (-1%). In deze periode werd er 11,62 kg vis, week- en schaaldieren gekocht voor een bedrag van € 112.

In het tweede kwartaal van 2009 kende de aankopen van verse zeevis, als gevolg van een gedaalde prijs, een groei van 7,6%. De bereidingen op basis van vis, week- en schaaldieren en de verse week- en schaaldieren die in prijs stegen, daalden door de crisis. De categorie 'bereidingen' die de laatste jaren kopers won, verloor vooral in het eerste kwartaal van 2009 kopers.

76% van de verse vis, week- en schaaldieren wordt thuis verbruikt en 24% buitenshuis.

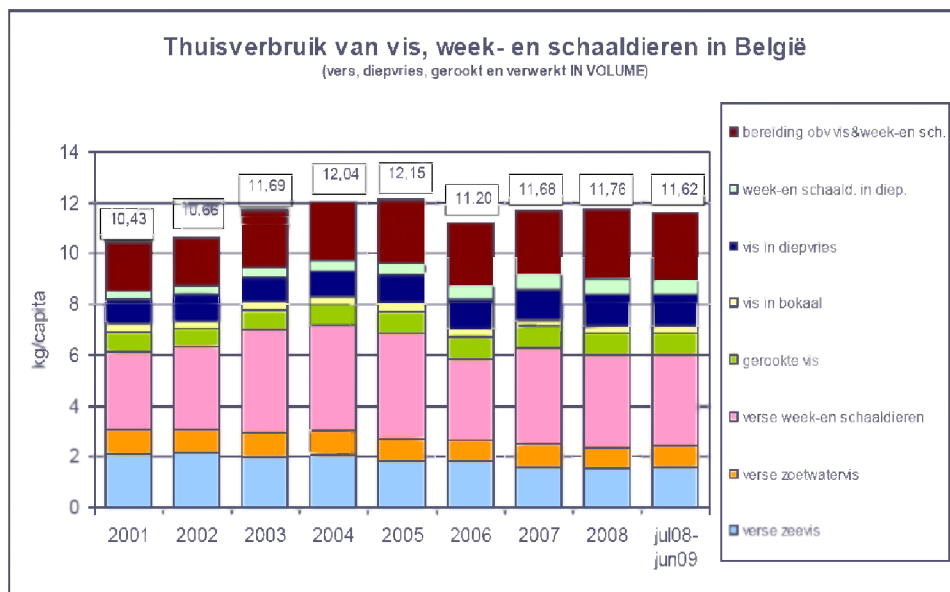
Trend naar verwerkte vis gestopt door de crisis

De Belg kocht in de periode juli 2008 tot juni 2009 11,62 kg vis, week- en schaaldieren waarvan 6 kg onder verse vorm en 5,62 kg onder verwerkte vorm.

Het totale verbruik van vis, week- en schaaldieren kende sinds 2001, de inzinking in 2006 door een tegenvallend mosselseizoen niet te na gesproken, een continue groei tot 2008. Aan deze groei kwam door de crisis een einde.

Verse zeevis stond de voorbije jaren onder druk maar in het eerste en het tweede kwartaal van 2009 kende de aankopen van deze categorie, als gevolg van een gedaalde prijs, een groei van respectievelijk 13% en 7%. Over de periode juli 2008 tot juni 2009 tekende verse zeevis een plus 5% op en komt uit op 1,6 kg per capita.

Verse mosselen herstelden zich na een slecht 2006 maar blijven met 3,6 kg per capita onder het niveau van 2005 (4,2 kg per capita). Verse zoetwatervis met zalm op kop blijft quasi stabiel op 840 gram per capita.

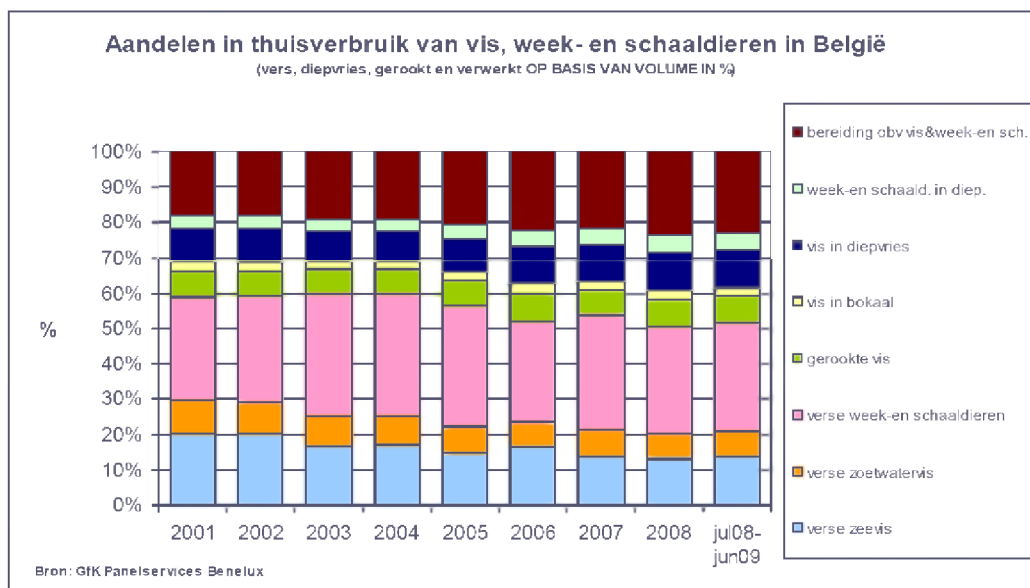
Aandeel verse zeevis lichte groei na jarenlange daling

De grootste categorie binnen het pallet van vis, week- en schaaldieren zijn de verse schaal- en weekdieren met 31% van het volume. Binnen deze categorie nemen de mosselen 60% in van het volume maar slechts 29% van de bestedingen. Garnalen betekenen slechts 16% van het volume binnen deze categorie week- en schaaldieren maar zijn goed voor 43% van de bestedingen.

Op de tweede plaats komen de bereidingen op basis van vis, week- en schaaldieren met 23% van het volume. In 2001 was dit aandeel slechts 18%. Omwille van de gemakstrend was deze categorie tot vorig jaar de grote winnaar maar door de crisis werd de groei gestopt.

Verse zeevis kende een omgekeerde trend. Het aandeel daalde van 20% in 2001 naar 13% in 2008 maar nam in de crisisperiode (juli 2008 tot juni 2009) terug toe tot bijna 14%.

Bijna de helft van het aangekochte volume aan vis, week- en schaaldieren is verwerkt. In 2001 was dit aandeel slechts 41%.

De Belgische vissers vertegenwoordigen jaren geschiedenis en dito kennis van de zee. Steeds meer vissers trekken zich echter terug uit de visserij of pensioneren zich zonder dat hun zoon of dochter hun werk verder zet. Hierbij gaat ook heel wat kennis verloren. Een grondige studie die al deze kennis in kaart brengt, kan in die zin nuttig zijn voor het visserijonderzoek en bijgevolg ook voor het gericht ondernemen van actie in functie van de duurzame versterking van de visserij.

België kent geen georganiseerde vissersgemeenschappen, maar de sector is zeer kleinschalig waardoor iedereen elkaar kent. Ondanks deze kleinschaligheid bestaan er tal van organisaties die elkaar niet alleen aanvullen maar ook beconcurreren. Aan de basis van deze verdeeldheid liggen soms oude onopgeloste conflicten. Deze verdeeldheid zorgt er ook voor dat er verschillende organisaties bestaan, met al dan niet overlappende doelstellingen. Door het grote aantal betrokkenen en de sterke verwevenheid van activiteiten is het voor veel betrokkenen onduidelijk welke rol deze diverse actoren vervullen.

Tegenover de schijnbare overorganisatie van de vissers staat de non-existent van een organisatie voor vissersvrouwen. Sommigen van hen kampen met problemen zoals gebrek aan erkenning, opleiding, middelen, betrokkenheid en een beperkte toegang tot informatie. Hun rol kan versterkt worden door hen te verenigen en toegang tot geïntegreerde communicatiemiddelen en opleiding aan te bieden.

Wat de Belgische vissers zeker gemeen hebben is hun trots visser te zijn en de vastbeslotenheid in zee te gaan.

2. Overzicht van het huidige beleid

Alvorens in te gaan op het beleid dat aan de Belgische kust gevoerd wordt is het belangrijk te stellen wie waar bevoegd is.

De Belgische kuststrook die grenst aan de zee ligt in het grondgebied van de provincie West-Vlaanderen waar zowel de Vlaamse en federale overheid als de Provincie en gemeenten bevoegdheden hebben.

De verschillende overheden voeren een beleid gericht op een gedeelte van de kustregio (bv. gemeente) of op één sector in de regio (bv. het visserijbeleid van de Vlaamse overheid).

Vlaamse regionale bevoegdheid

- toegankelijkheid van de havens en alles wat daarmee gepaard gaat (scheepvaart-begeleiding, baggeren vaargeulen, bebakening en betonning, beloodsing,...)
- visserij is een Vlaamse bevoegdheid in navolging van een voornamelijk Europees beleid waarvan de repercussies veel verder strekken dan de Belgische kustzone.

Federale bevoegdheid

- marien milieubeleid
- zandwinning, energieproductie en kabels, ... en hieraan gekoppeld de vergunningen
- defensie - zeemacht
- handhaving (scheepvaartpolitie en controles olielozingen)
- rampenplanning (civiele bescherming – met ook een rol voor de gouverneur)

Verspreid

- wetenschapsbeleid
- veiligheid (cfr. kustwachtstructuur met 17 Vlaamse en federale partners)

Voor de sector toerisme en recreatie werd het Vlaams Strategisch beleidsplan voor toerisme en recreatie aan de kust (2009-2014) ontwikkeld. Dit plan gericht op het volledige kustgebied heeft als doel het beleid voor het kusttoerisme op Vlaams en provinciaal niveau te sturen en richting te geven aan strategische beslissingen van kustgemeenten en private toeristische actoren.

Vanuit kustveiligheid werd in 2010 door het Vlaams Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust – Afdeling Kust het “Geïntegreerd Kustveiligheidsplan” voorgesteld. Het Geïntegreerd Kustveiligheidsplan is een meerjarenplan, met stapsgewijze maatregelen die de veiligheid zowel op middellange als op lange termijn garanderen. Ook evoluties op lange termijn, zoals de verwachte stijging van de zeespiegel, worden daarbij in rekening gebracht.

Vanuit de sector natuur werd in opdracht van de Vlaamse overheid in 1996 de “Ecosysteemvisie voor de Kust” opgesteld, met daaraan gekoppeld een ruimtelijke kader. In de ecosysteemvisie worden kansen en bedreigingen voor natuurontwikkeling aan de kust weergegeven. Ze dient als kader voor het natuurbeleid aan de Vlaamse Kust.

In navolging van de aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2002 betreffende de uitvoering van een geïntegreerd beheer van kustgebieden in Europa werd het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer opgericht dat duurzaam beheer van het kustgebied in België wil stimuleren en tevens een aanspreekpunt wil zijn voor al wie met sectoroverschrijdende thema’s aan de kust te maken krijgt.

Het is een samenwerkingsverband tussen meerdere overheden:

- de Provincie West-Vlaanderen,
- Vlaamse overheid,
het Agentschap voor Natuur en Bos (beheersregio Kustzone),
de Afdeling Kust van het IVA Maritieme Dienstverlening en Kust,
- de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, Directoraat-Generaal Leefmilieu,
- het Vlaams Instituut voor de Zee.

Het beleid aan de Belgische kust is sterk gediversifieerd. Dit weerspiegelt zich bijgevolg ook in de verscheidene initiatieven die zich op dit gebied richten. Door de complexiteit van het aantal betrokken instanties en de veelheid aan initiatieven is het een bijzondere opgave hierin het overzicht te bewaren. In bijlage van deze ontwikkelingsstrategie wordt een overzicht gegeven van de voornaamste organisaties en initiatieven in het kader van de visserij.

3. Organisaties

Op diverse niveaus zijn verschillende organisaties of overheden betrokken bij de visserij. Elk van deze organisaties vervult een specifieke rol in beleid, belangenbehartiging, projectuitvoering...

Daarom is in bijlage van deze ontwikkelingsstrategie is een overzicht van bij de visserijsector betrokken organisaties opgenomen.

4. Regionale initiatieven

Binnen de reguliere werking van overheden bestaan diverse instrumenten voor een verdieping van het beleid rond visserij. Daarnaast hebben projecten voor de visserij zich door de jaren heen sterk kunnen beroepen op Europese subsidiëring vanuit diverse fondsen. Een overzicht van de verschillende initiatieven:

1. Regulier cultureel-erfgoedbeleid: binnen dit beleid waarop ook de kust intekent, zijn diverse instrumenten beschikbaar. Hierbij kan verwezen worden naar:
 - de aanvraag voor een cultureel-erfgoedconvenant door de stad Oostende
 - de erkenning en indeling bij het Vlaamse niveau van het Mu.ZEE te Oostende
 - de erkenning van het museum Ten Duinen 1138 in Koksijde
 - de erkenning van het Museum George Grard enz.
 - het beleid voor varend erfgoed (VIOE: Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed)
 - Maritieme geschiedenis in de zuidelijke Noordzee en het Kanaal.
2. Kustactieplan (KAP): via dit KAP worden diverse toeristisch-recreatieve projecten i.f.v. het kusttoerisme ondersteund. Via de vooropgestelde criteria stimuleert het KAP vooral duurzame projecten die een actieve beleving nastreven, in het bijzonder voor jongeren, de commerciële logiesvormen verder versterken, de samenwerking van toeristische actoren bevorderen en een duidelijke toeristische meerwaarde bieden. In 2009 werd het Kustactieplan vervangen door het Impulsprogramma Kust (IPK). Dit IPK past binnen de lijnen van het strategisch beleidsplan voor toerisme aan de kust.
3. Europees Sociaal Fonds: in functie van ontwikkeling van de Europese arbeidsmarkt via de ondersteuning van het regionale werkgelegenheidsbeleid.
4. Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor Landbouw (EOGFL): Via dit programma werden in de jaren 90 diverse projecten ondersteund in functie van optimalisering van visserijmethodes, technieken, verbreding van de sector, erfgoed...
5. Doelstelling 2 Kustvisserij –programma (D2K – 2000-2008): om de visserijsector en het teruglopende verblijfstoerisme aan de kust tegen te gaan werden in het kader van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), middelen vrijgemaakt waarmee projecten i.k.v. visserij en toeristische ontwikkeling aan de Belgische kustzone gesubsidieerd werden. Dit programma kan gezien worden als een op maat gesneden programma complementair aan de doelstellingen en middelen die via het EOGFL en ESF-fonds werden voorzien.
6. Interreg: dit programma loopt sinds 1989, ook in het kader van het EFRO-programma, zet in op de versterking van grensoverschrijdende samenwerking tussen regio's in Europa. Middelen worden op diverse regionale niveaus beschikbaar gesteld. Op West-Vlaams niveau is de focus van samenwerking gericht op de Nederland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Wallonië en de Noordzee.
7. Financieringsinstrument voor Oriëntatie van de Visserij (FIOV): leverde middelen ter verwezenlijking van de doelstellingen van het Europees gemeenschappelijk visserijbeleid. Het ondersteunt de structurele acties in de sector visserij, aquacultuur en verwerking en afzet van producten daarvan.

In het licht van deze verschillende kaderprogramma's zijn reeds diverse projecten voortgekomen die vanuit hun inhoud en opzet een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkeling van de Belgische visserijsector. De uit deze projecten opgebouwde kennis en ervaringen is sterk complementair aan de doelstellingen die in het kader van het As 4 – programma in deze ontwikkelingsstrategie worden geformuleerd (cfr.infra). De beschikbare kennis, expertise en ervaringen uit beste praktijken dient in het licht van de gerichte uitbouw van de Belgische visserijsector hierom maximaal aangewend worden.

In bijlage van deze ontwikkelingsstrategie is een overzicht toegevoegd van regionale projecten die via bovenstaande middelen werden ondersteund.

5. SWOT Belgische Kust/Visserij

Sterktes

- Kleinschaligheid
- 'liefde voor de zee'

- kwalitatief en ruim aanbod visproducten
- marktpotentie (bv. toeristisch potentieel, combinatie windmolenparken en visserij)
- aanwezige sympathie en draagvlak
- aanwezige haven- en veilinginfrastructuur
- samenwerking
- verbeterde relatie met milieugroeperingen, wetenschappers...
- ambitie

Zwaktes

- gebrek aan ruimte (veel gebruikers voor dezelfde kleine regio)
- verspreide visgronden
- hoge brandstof- en arbeidskosten
- geen georganiseerde gemeenschappen
- conservatieve houding t.o.v. innovaties
- veel concurrerende stakeholders
- ondergewaardeerde rol van vrouwen in de visserij
- verdwijnen van markten (bv. haring) en de moeilijkheid tot het terugwinnen ervan
- quotasysteem: onduidelijkheid op lange termijn
- educatie: bijscholing, verspreide kennis
- gebrek aan overnemers, met bijgevolg demotivatie en minder investeringen tot gevolg ⇒ veroudering van de sector
- kloof tussen wetenschap en visserijsector: te weinig kruisbestuiving
- ontbreken van een geïntegreerd beleid aan de kust (sectorieel en van de verschillende bestuursniveaus)
- versnippering van het institutioneel landschap
- ontbreken van een sterk imago van de sector (bv. in vgl. tot andere maritieme sectoren in Vlaanderen)
- prijszetting (opkoop Nederland, geen afzetsoorten, promotie)

Kansen

- toeristisch-culturele meerwaarde
- stabiele vraag naar visserijproducten
- aanwezigheid van toerisme/toeristen
- verdere diversificatie van de visserijmethoden
- korte keten verhaal
- diversificatie van de vangst
- kwaliteit
- veel ervaring en kennis bij oudere vissers
- overnemen van beste praktijken uit de sector: labelling/certificering
- combinatie visserij + windmolenparken
- opleiding
- promotie van de sector, kruisbestuiving...
- imago versterking

Bedreigingen

- (persoonlijke) historische conflicten
- publieke opinie - beeldvorming
- ruimteclaims
- "recreatieve" visserij-sport (=broodwinning buiten het officiële circuit ⇒ opnemen in het officiële circuit)
- opleidingen: concurrentie tewerkstellingsmogelijkheden andere maritieme succesvolle sectoren, bv. verhouding opleiding – imago (bv. baggersector)

Kans-bedreiging

- invoer van exotische vis
- kennis van het product bij het publiek
- mentaliteit van sommige vissers (wijzigen)
- aquacultuur
- methodiekbepaling vangstquota ('Total Allowable Catch – TAC')

6. Visie

De bovenstaande beschrijving en SWOT leren ons dat de Belgische zeevisserijsector vanuit diverse hoeken sterk onder druk staat en moet opereren binnen steeds wisselende omstandigheden.

Deze omgeving is sterk bepalend voor het aanzicht van de sector, zowel op economisch als sociaaleconomisch gebied. Verschillende uitdagingen spelen op de sector in. Enerzijds treden overheden sterk regulerend op (bv. vangstquota, aangepaste vismethodes...), anderzijds spelen overheden ook een belangrijke rol in de subsidiëring van de sector. Daarnaast vergen technologische evoluties en veranderende milieuwaarden een bijzondere en continue aandacht. Deze uitdagingen hebben een belangrijke impact op de concurrentiekracht van de sector.

De plaatselijke groep vindt dan ook een antwoord op deze uitdagingen in een duurzame benutting van de potenties van de sector en om, door middel van de ondersteuningsmogelijkheden van As 4, een duurzame visserij na te streven die rekening houdt met de drie pijlers (sociaal, economisch en ecologisch) en met het Europese Gemeenschappelijk Visserijbeleid en haar milieudoelstellingen.

De visie is hier dat die ondersteuning in haar geheel gericht moet zijn op de duurzame economische en socio-economische versterking en uitbouw van de visserij enerzijds als onderdeel van het kustpatrimonium in al haar aspecten en anderzijds als gebruiker teneinde een gezond ecosysteem van de kust en het mariene milieu na te streven.

Door inzet van die AS4 middelen op lokaal vlak wordt gezocht de Belgische zeevisserij lokaal sterk te maken en daarbij, in dezelfde beweging, nationaal aantrekkelijk. Dit door antwoorden te bieden op uitdagingen zoals duurzame visserijmethoden, vis en visketenbeheer met aandacht voor kwaliteit, verduurzamen van de markt, meer diversificatie, verbreding en innovatie, aandacht voor o.a. gelijke kansen, economische leefbaarheid en het duurzaam beheer van de kust en het mariene milieu.

Dit dient steeds te gebeuren in complementariteit met de reeds bestaande mogelijkheden binnen het Operationeel Programma.

7. Missie

De plaatselijke groep ziet voor zichzelf de volgende missie weggelegd tot het bewerkstelligen van de geschetste visie:

Door het bundelen van de krachten van overheden, middenveldorganisaties en de private actoren (zie ook de samenstelling van de plaatselijke groep) worden de doelstellingen en ambities nagestreefd gelinkt aan die duurzame ontwikkeling van de sector.

Dit dient te gebeuren door een integrale benadering van de visserijsector en rekening houdende met verschillende sectoren (milieu, economie, welzijn, recreatie en toerisme, educatie, onderzoek en ontwikkeling, onderwijs, socio-economie, infrastructuur, cultuur,...) en de maatschappelijke verwachtingen.

Door de inzet van de middelen en zijn eigen werking wil de plaatselijke groep het eigen adaptief vermogen van de Belgische visserijsector stimuleren dit zowel aan de 'input'zijde (duurzame visserijmethoden, vis en visketenbeheer met aandacht voor kwaliteit,...) als aan de 'output'zijde (verduurzamen van de markt, meer diversificatie, verbreding en innovatie...).

Om de sector bovendien op een duurzame wijze in het maatschappelijk bestel te verankeren dienen ook flankerende maatregelen genomen te worden.

Aandacht voor een verdiepte participatie en het actieve betrokkenheid van vrouwen in de visserij kan eveneens in positieve zin bijdragen aan de evenwichtige uitbouw en versterking van de sector.

Daarnaast moet ook belangrijke aandacht besteed worden aan kennisverzameling en – verspreiding. Tot slot is een goed en duurzaam beheer van de kust en het mariene milieu een fundamentele basisvoorwaarde voor een sterke visserij.

8. Doelstelling

Zoals reeds geschetst beoogt de voorliggende ontwikkelingsstrategie het behoud en de opwaardering van de visserij als onderdeel van het kustpatrimonium in al haar aspecten.

Dit wil de plaatselijke groep bereiken door het inzetten van de middelen op vijf complementaire operationele doelstellingen waarbinnen projecten kunnen worden gegenereerd. De uiteindelijke doelstelling om een veerkrachtige en economisch sterke visserijsector uit te bouwen wordt hierin weerspiegeld.

Operationele doelstellingen:

1. Uitbouw economisch potentieel van aangelande vis
2. Diversificatie en innovatie
3. Gelijke kansen – versterking van de rol van de vrouw in de visserij
4. Kennisopbouw en disseminatie
5. Duurzaam beheer van de kust en het mariene milieu

9. Voorgestelde maatregelen en acties:

A. Operationele doelstelling 1: Uitbouw economisch potentieel van aangelande vis

Veel van de in de Vlaamse vissershavens aangelande vis wordt als bulkproduct verkocht en genereert weinig inkomen voor de reders (gemiddelde veelprijs € 3,84/kg). Toch blijkt de prijs die de consument voor deze vis betaalt wel hoog genoeg (gemiddeld € 13,5/kg) wat impliceert dat er ergens in de keten veel kosten of winst gemaakt worden of dat er te veel schakels in de keten zijn.

Gezien de financiële moeilijkheden van veel rederijen is het opportuun te betrachten dat de reders een groter deel van deze marge behouden.

Een in de landbouw veel beproefde en vaak succesvolle manier om deze margeverhoging te bekomen, is het verkorten van de keten. Uit een artikel van het Franse tijdschrift 'le marain' van 13 december 2007 blijkt dat de grootste kosten liggen in de verwerking, de bewaring en het transport.

Landbouw en visserij zijn zeer verschillende sectoren maar ook in de visserijsector blijkt het verhaal van de Promovis vzw in Nieuwpoort succesvol.

Deze vzw heeft als belangrijkste doelstelling de promotie van de (Nieuwpoortse) vis en de visserijsector.

De in de Vlaamse vissershavens aangelande vis kent diverse economische tussenschakels. De vis wordt aangekocht in de afslag door meestal groot- of soms kleinhandelaars en gaat van daaruit naar de detailhandel en de restaurants.

Kleinhandelaars kunnen in principe ook aankopen in de Vlaamse visafslagen. Hiervoor moeten zij, net zoals de groothandelaars, een bankwaarborg die de aankopen van 1 à 2 weken dekt, betalen en moeten zij belastingplichtig zijn of een koperskaart aankopen en de door hen aangekochte vis binnen de week betalen. De reders worden op de dag van de veiling zelf betaald. De kopers op de veiling betalen ook een commissie (% op de door hen aangekochte vis).

In Oostende bestaat de vistrap waar de rederijen zelf de door hen gevangen vis verkopen. De niet-gegutte vis wordt niet geveild en de winstmarges voor de rederijen liggen hoger.

In Nieuwpoort en Oostende wordt in een gemeentelijk politiereglement een verplichting opgelegd, dat er in bestaat dat vis die in de vissershaven voor verkoop wordt aangeland enkel in de visafslag mag worden verkocht. Vis mag evenwel ook worden aangeland om er nadien op transport te worden gezet voor verkoop in het buitenland mits de betaling van losgelden. De stedelijke verplichting van Zeebrugge, die analoge bepalingen inhield als deze van Oostende en Nieuwpoort, werd in 1988 opgeheven bij de privatisering van de Zeebrugse Visveiling. Vis dient in principe gelost te worden aan de kade van de visveiling. Kleinere vaartuigen (Eurokotters) kunnen echter wel nog aan de oude vismijn lossen waar de Zeebrugse visveiling een concessie heeft.

Met de recente overname van de Oostendse stedelijke vismijn door de Zeebrugse visveiling zal in Oostende het gemeentelijk politiereglement vermoedelijk gewijzigd worden.

De toegevoegde waarde van een product verhogen kan op verschillende manieren: kostenbesparing door o.a. ketenverkorting, kwaliteitsverhoging, verbeteren van de marktpositionering en een betere prijszetting door kwaliteitsverhoging.

Kostenbesparingen kunnen op vele manieren gerealiseerd worden. Kettenverkorting is er een van. Het impliceert echter meer dan het verlagen van de kosten door het verminderen van het aantal schakels in de keten. Kettenverkorting betekent consument en producent dicht bij elkaar brengen en zo de consument terug voeling laten krijgen met wat hij eet.

Het aantal schakels in de keten kan verminderd worden door nieuwe constructies uit te denken waarbij een andere, kortere, weg genomen wordt dan het verticaal aflopen van de keten.

Ook duurzaamheid speelt een rol in korte ketenverhaal. Door het verkorten van de keten en lokale verwerking en consumptie kunnen transportkosten verminderd worden.

Korte keten, versheid en kwaliteit gaan hand in hand. In een korte keten wordt enkel verse vis verkocht wat bijdraagt tot de viskwaliteit. Dit is echter niet voldoende. Elke stap van de keten heeft invloed op de kwaliteit. Al deze kwaliteitsaspecten moeten getraceerd en gecoördineerd aangepakt worden zodat 'korte keten vis' synoniem wordt voor kwaliteitsvis. Ten slotte moet een kwalitatief product op een goede manier op de markt geplaatst worden. Het is belangrijk te weten wie er voor welk product aangesproken moet worden, op welke manier en waar deze potentiële klanten zich bevinden. Daarom moet aan ieder project in het kader van deze subdoelstelling een marktstudie gekoppeld worden waaruit de commerciële relevantie blijkt en de productpositionering bepaald wordt.

Het hele verhaal moet ook bij de consument gebracht worden. Door promotie enerzijds maar ook door het informeren van de consumenten over het product en de productiewijze en zo de consument te overtuigen te kiezen voor een eventueel duurder product van een hoogstaande kwaliteit.

In het kader van voorliggende ontwikkelingsstrategie kunnen projecten ingediend worden die al deze aspecten voor een bepaalde doelsoort (bv. met de hengel gevangen zeebaars) of doelgroep (zoals met alternatieve methodes gevangen vis) aanpakken zodat er een specifiek verhaal verteld kan worden dat aanslaat bij de consument.

- **Maatregel 1: Kettenverkorting**

Vooraleer gestart wordt met de daadwerkelijke letterlijke en figuurlijke verkorting van de keten is het noodzakelijk deze keten inclusief de aan haar verwante sectoren en diensten in kaart te brengen en aan te duiden waar de knelpunten zich bevinden en waar meerwaarde gecreëerd kan worden.

In een vervolg kan de keten dan effectief verkort worden door nieuwe allianties tussen keten en actoren te creëren.

o **Actie 1 de visserijketen in kaart brengen**

- Algemeen

- Voor bepaalde doelsoorten/-groepen
 - **Actie 2 de keten verkorten**
 - Evalueren van de veilplicht
 - Hoe kan de keten verkort worden?
 - Samenwerking tussen verschillende ketenactoren
 - **Actie 3 'Een lokaal verhaal':**
 - Lokale verwerking
 - ...
- **Maatregel 2: Kwaliteitsverhoging**
Hoe langer de keten, hoe groter de kans op kwaliteitsverlies. Ketenverkorting kan dus tot kwaliteitswinst leiden. Tegelijkertijd moet er extra aandacht besteed worden aan alle resterende schakels in de verkorte keten.
Doorheen de keten kan nog gesleuteld worden aan de viskwaliteit, te beginnen bij de vangst door het gebruik van alternatieve visserijtechnieken die de vis minder beschadigen. Ook aan boord, in de veiling, tijdens het transport en daarna kan de kwaliteit nog verbeterd worden.
Tegelijkertijd kan de kwaliteit ingeschat worden en reeds gecommuniceerd worden aan de veiling of afnemers zodat eventuele kopers zicht krijgen op wanneer welke vis van welke kwaliteit op de veiling beschikbaar zal zijn.
- De meeste van de mogelijke acties onder deze maatregel kunnen via andere assen dan as 4 van het Belgisch OP gefinancierd worden. Toch is het belangrijk gecoördineerde actie op het gebied van kwaliteitsverhoging via as 4 aan te sturen waarna dan bekeken wordt via welke as ze het best gefinancierd worden. Er is echter vaak een nuance verschil waarbij de formuleerde acties toch beter onder as 4 thuishoren.
- **Actie 1 Sensibiliseren van vissen met alternatieve visserijtechnieken.**
(Raakvlak met as 1 voor de investeringen voor alternatieve visserijtechnieken).
 - **Actie 2 Opleidingen kwalitatieve visverhandeling voor alle actoren uit de keten.** *(Raakvlak met as 3, maatregel 1 voor opleiding van vissers en binnen de visverwerkende sector; opleidingen met het oog op reconversie of combineren van het vissersberoep met alternatieve activiteiten kunnen ook via het Europees Sociaal Fonds betoelaagd worden).*
 - **Actie 2 Auditing/labelling en certificatie van vissersvaartuigen:** coachen van vaartuigen en het uitvoeren van audits tot het behalen van een officieel gekend label. *(Raakvlak met as 3, maatregel 4 voor labelling van vis i.s.m. het Vlaams centrum voor Agro- en Visserijmarketing(VLAM)).*
 - **Actie 3 Kwaliteitsinschatting aan boord.**
 - **Actie 4 Vissen volgens het seizoen** en zo variatie brengen in de aangelande soorten (informereren en begeleiden van de reders).
- **Maatregel 3: Vermarkting**
Een goede verkoop begint met het op elkaar afstemmen van product en markt. Daarom is het belangrijk, alvorens in te zetten op bepaalde soorten of kwaliteitsklassen, onderzoek te doen naar de afzetmogelijkheden. Eens de keuze voor een bepaald product gemaakt is moet dit product goed in/op de markt geplaatst worden. Een aangepaste marketingstrategie moet de kans op succes maximaliseren.
- **Actie 1 Marktverkenning:** bedoeling van deze actie is afzetmarkten te gaan zoeken voor specifieke producten eventueel gelinkt aan specifieke visserijmethodes op vraag van individuele of gegroepeerde reders.

- **Actie 2 Marketing mix:** via deze actie kunnen projecten gefinancierd worden die de positionering op de markt van nieuwe vis(serij)producten beogen. Alle aspecten van de marketing mix kunnen aan bod komen: product, plaats, prijs en promotie.

Opmerking:

Marktverkenning past ook binnen artikel 40 (EVF) 'Ontwikkeling van nieuwe markten en promotiecampagnes' van de raadsverordening. Dit werd niet opgenomen in Belgisch OP maar gezien de flexibele omschrijving kan dit wel volgens de Europese Commissie zonder wijziging van het OP. Onder as 4 bestaat geen verplichting tot samenwerking met de VLAM.

Toch wordt hier voorgesteld om, bij het opzetten van promotie- en /of marketingprojecten, steeds de VLAM te betrekken. Op die manier wordt gezocht naar een maximale versterking van eventuele lokale promotie- en /of marketingprojecten en wordt vermeden dat projecten naast elkaar worden opgezet.

- **Maatregel 4: Visserijinformatie**

De kennis bij het grote publiek over de visserij en hieraan gerelateerde onderwerpen zoals vissoorten, visgebieden, vangstmethodes, teruggooi, bijvangst, bodemverstoring, ... is vaak weinig aanwezig.

Door deze kennis te verruimen kan de consument zelf kiezen voor een duurzame consumptie van kwalitatieve visproducten.

- **Actie 1 Informatieve initiatieven** voor verschillende doelgroepen zoals restaurants & handel maar ook scholen, ... over verschillende thema's:
 - Visserijmethodes en aanverwante problematieken (teruggooi)
 - duurzame vis(serij)
 - vissoorten
 - ...

Opmerking:

Sensibilisatie van het grote publiek past ook onder maatregel 3.1 'collectieve acties'.

B. Operationele doelstelling 2: Verbreding en innovatie

De visserijsector heeft te kampen met sterk veranderende omstandigheden. De sector is sterk afhankelijk van externe factoren. Vissers hebben te maken met vangstbeperkingen, hoge/sterk fluctuerende energieprijzen en steeds toenemende druk om de aan de visserij verbonden milieugerelateerde problematieken aan te pakken.

Vissers moeten gestimuleerd worden met deze kritiek om te gaan en er een antwoord op te bieden.

Vissers kunnen hun activiteiten verbreden zodat zij minder afhankelijk worden van de vangsten. Dit kan zowel binnen als buiten de visserijsector. Het kan gaan om het volledig omschakelen naar alternatieve beroepen of het gecombineerd uitvoeren van de visserij en andere, eventueel aan de visserij verwante, activiteiten.

Reders kunnen ook overschakelen op alternatieve vissoorten die met milieuvriendelijkere technieken gevangen worden en eventueel niet aan quota onderhevig zijn.

De visserijsector kampt ook met personeelsproblemen. Wisselende bemanningen en bemanningstekorten zijn enkele problemen waar reders vaak mee te maken hebben. Het opzetten van een 'pool van vissers' die enerzijds kunnen inspelen op bemanningstekorten en anderzijds voor andere activiteiten kunnen ingezet worden, is een mogelijke piste.

Innovatie kan op veel vlakken 'verlichting' brengen: energieverbruik, visserijmethodes, ... kunnen door technologische ontwikkelingen verder geoptimaliseerd worden. Daarbij zijn een goede internationale doorstroming van informatie en het toepassen van technologische optimalisaties in de praktijk cruciaal.

- **Maatregel 1: het ontwikkelen van alternatieve activiteiten binnen de visserijsector**

Ook binnen de visserijsector zijn er naast het vissen nog heel wat mogelijkheden om actief te zijn zoals:

- **aquacultuur:** maricultuur, uitbaten van open zeeboerderijen, ...
- **visverwerking en -afzet**
- **sportvisserij en recreatieve (lijn)visserij:** voor acties naar deze doelgroep toe is het noodzakelijk eerst zicht meer inzicht te krijgen over deze groep via bevraging, inventarisatie,...
- **vissers als waarnemers:** vissers verzamelen data (milieukundig, oceanografisch, mariene ecologie, algenbloei, (uitheemse) soorten, ...)
- ...

- **Maatregel 2: het ontwikkelen van alternatieve activiteiten buiten de visserijsector**

Ook buiten de visserijsector kunnen vissers ingezet worden:

- **toerisme:** het opleiden van vissers tot gidsen voor het mariene toerisme, ecotoerisme,...
- **scheepsherstel/(om)bouw**
- **natuur:** vissers opleiden tot natuurbeheerders (beschermde mariene gebieden)
- **promotie:** vissers inzetten bij het voeren van promotie-initiatieven voor de visserij
- **educatie:** vissers inzetten bij de visserijeducatie (over o.a. veiligheid) en het visserijonderwijs & -opleiding.
- ...

Opmerking:

Opleidingen voor vissers om over te schakelen naar alternatieve activiteiten al dan niet binnen de visserijsector worden voorzien in subdoelstelling 4 'het voortbestaan van het visserijberoep'.

- **Maatregel 3: Innovatie toepassen in de praktijk**

De stroom aan innovatieve ideeën en technologische innovaties stopt nooit. Veel innovaties halen, omwille van verschillende redenen, echter nooit de praktijk. Het toepassen van innovaties in de praktijk is echter cruciaal en moet daarom bevorderd worden:

- **innovaties (vistuig, motoren, ...) naar de vissers brengen:** o.a. vissers opleiden om nieuwe technieken te leren gebruiken of aan te leren aan andere vissers,
- **innovatieve ideeën**
- 'Het schip als multifunctioneel platform'
- het opzetten van een **kennisplatform** waar wetenschappers en vissers informatie & kennis uitwisselen
- ...

Opmerking:

Investeringswerken aan vaartuigen of aan investeringen horen niet thuis onder deze maatregel. Conceptontwikkelingen wel.

C. Operationele doelstelling 3: Gelijke kansen – versterking van de rol van de vrouw in de visserij

De rol van vrouwen in de visserijsector wordt vaak nog te weinig naar waarde geschat. In het licht van een evenwichtige en solide uitgebouwde visserij dient de nodige aandacht besteed te worden aan de versterking van de positie van vrouwen in de sector. Vrouwen, gaande van vissersvrouwen, vrouwen actief in de visverwerking, verkoop... vervullen immers in diverse processen een belangrijke rol.

Uit onderzoek van de EC van 17 juli 2003 'Visserij in Europa, dossier 'vrouwen in de visserij: een miskende rol' komt volgende punten naar voor:

- Vrouwen voelen zich onwelkom in de zeevisvangst, wat misschien verklaart dat zij relatief weinig belangstelling hebben om in deze activiteit te werken;
- In de aquacultuur voelen vrouwen zich ook gediscrimineerd, maar in veel mindere mate;
- In de verwerkende industrie zijn ze in de meerderheid, maar hoofdzakelijk in laag gewaardeerde, ongeschoolde banen met weinig carrièremogelijkheden;
- De afgelopen jaren zijn vrouwen wel sterk doorgedrongen in het bestuurlijke/administratieve segment, met name in de overheidssector;
- In de hele EU spelen vrouwen een belangrijke, doch sterk ondergewaardeerde rol als ondersteuning van hun zeevarende echtgenoten;

Vanuit deze elementen blijkt dat impulsen voor de opwaardering van de rol van vrouwen in de visserij wenselijk zijn. Vrouwen in de visserij betekenen zowel op economisch als socio-economisch gebied essentiële schakels voor de duurzame verankering van de sector in België.

Vanuit dit opzicht stellen zich diverse kansen waartoe initiatief kan genomen worden. Mogelijkheden liggen bijvoorbeeld in de versterking van participatie van vrouwen in de visserij zelf als in de beleidsvorming. Impulsen voor positieve beeldvorming en betrokkenheid kunnen gegenereerd worden door toegang tot informatie, communicatie en netwerken te ondersteunen.

Om uit te maken of er nood is aan een netwerk voor vissersvrouwen in Vlaanderen of dat het beter is vissersvrouwen expliciet bij de andere maatregelen te betrekken wordt in opdracht van het Departement voor Landbouw en Visserij Afdeling Landbouw- en Visserijbeleid van de Vlaamse Overheid in 2010 een enquête uitgevoerd die de situatie en wensen van de vissersvrouwen in kaart brengt.

Het doel van de enquête is het in kaart brengen van profiel, noden en wensen van vissersvrouwen met de bedoeling deze mee op te nemen in ontwikkelingsstrategie voor de Belgische kust. Er kan een aparte maatregel voor vissersvrouwen opgenomen worden of er hun noden kunnen extra aandacht krijgen in het kader van andere maatregelen.

Doelgroep

Alle vrouwen werkzaam in de visserij.

- **Maatregel 1: Detectie van noodzaken, belangen, rol, participatie van vrouwen in de visserij, visserijbeleid (adviesraden, beleidsvorming...)...**
- **Maatregel 2: Vrouwen laten participeren**
 - o **Actie 1: Vrouwen betrekken bij andere voorgestelde maatregelen onder as 4 zoals:**
 - Korte keten
 - (Visserij)educatie door en/of voor vissersvrouwen
 - Vermarketing
 - ...
 - o **Actie 2: deelname aan AKTEA** (Europees netwerk van vrouwenorganisaties in de visserij)
 - o **Actie 3: vrouwen betrekken bij het visserijbeleid:** vrouwen een stem geven in de regionale adviesraden visserij, overheden
- **Maatregel 3: Veiligheid op zee:** een thema dat vissersvrouwen kan verenigen en waarvan al gebleken is dat vrouwen hier graag hun schouders onder zetten.

D. Operationele doelstelling 4: kennisopbouw en disseminatie

Vissers hebben een enorme kennis van de zee die niet verloren mag gaan. Tegelijkertijd hebben ze veel kennis en kennishernieuwing nodig om hun beroep bekwaam en veilig te kunnen uitvoeren en zijn ze zich niet of onvoldoende bewust van de gevolgen van de visserij(technieken) op het milieu.

- **Maatregel 1: 'Kennisverwerving'**
 - o **Actie 1 Afstemmen van aanbod en vraag opleidingen**, in kaart brengen van methoden tot aanmoediging van bijscholing van vissers:(binnen of buiten de visserijsector; cfr Sociale Promotie)
 - o **Actie 2 Reconversie-opleidingen** zoals scheepsbouw,...
 - o **Actie 3 Bewustwording** van matrozen, motoristen, schippers en reders over het belang van duurzaam vissen
- **Maatregel 2: 'Kennisconservatie en -verspreiding'**
 - o **Actie 1 Kennisconservatie:** opzetten van studie om kennis aanwezig bij de vissers te inventariseren
 - o **Actie 2 Kennisverspreiding en - gebruik:**
 - Infoblad voor de Vlaamse zeevissers(vrouwen).
 - Eventuele nood aan nieuwe communicatiekanalen dient onderzocht te worden.

Opmerking:

Er is voor de maatregel 'Kennisverwerving' een raakvlak met maatregel 5 onder as 1: Sociaaleconomische compensaties voor vlootbeheer (beroepsvaardigheden permanent te verbeteren door o.a. het organiseren van aangepaste maritieme opleidingen, de organisatie van regelingen voor de omscholing naar beroepen buiten de zeevisserij).

E. Operationele doelstelling 5: Duurzaam beheer van de kust en het mariene milieu

De Belgische kust is een drukbezochte regio waar tal van activiteiten op een zeer beperkte ruimte plaatsvinden.

De kustzone is een zeer belangrijk en tegelijk kwetsbaar ecosysteem waar de factor 'natuur' het op sommige plaatsen zwaar te verduren heeft. Daarom zal deze operationele doelstelling de implementatie EU-regelgeving (Natura 2000, Europese Mariene Strategie) en internationale regelgeving (Oslo-Parijs Conventies (OSPAR), Convention on Biological Diversity (CBD), Convention on International Trade in Endangered Species (CITES), ...) ondersteunen.

- **Maatregel 1: Beperken van de negatieve milieu-impact van visserijgerelateerde activiteiten aan wal**
- **Maatregel 2: Bescherming en verbetering van het natuurlijke erfgoed**
Behoud en herstel van kustspecifieke habitats en de bijbehorende levensgemeenschappen.
- **Maatregel 3: 'Guardians of the Sea'**
 - o **Actie 1 habitat rehabilitatie en -beheer:** aanleg van kunstmatige riffen, beheer van natuurgebieden, ...
 - o **Actie 2 afvalpreventie en -opruiming van de zee**

Opmerking:

Afvalopruiming door vissers op zee sluit aan bij maatregel 3.1. Verder is er nog een zeer sterk raakvlak met maatregel 3.2.: Bescherming en ontwikkeling van de aquatische fauna en flora. Het is niet de bedoeling investeringswerken te voorzien onder as 4, maar eerder conceptontwikkelingen.

10. Samenwerking

De bedoeling is om samen te werken op verschillende niveaus:

- *Internationaal*: afhankelijk van opportuniteiten en belangstelling van de Nederlandse en Franse plaatselijke groepen zal de Belgische geselecteerde plaatselijke groep hiermee samenwerken voor bepaalde thema's
- *Nationaal*: samenwerking tussen de verschillende visveilingen en havens en afstemming op het gebied van kwaliteitsnormen en veilsystemen.
- Samenwerking tussen partners uit verschillende economische sectoren (vissers, kennisinstellingen, verwerking, toerisme, hobbyvisserij...) die kan leiden tot verbreding, ketenverkorting/-ontwikkeling, gezamenlijke promotie, efficiëntieverbetering, ...

11. Doelgroep

De doelgroep van as 4 zijn alle potentiële projectindieners zoals hieronder bepaald. Natuurlijke personen komen echter niet in aanmerking als projectindieners.

Potentiële projectindieners zijn:

- Vissers/reders
- Ondernemers/bedrijven
- Toeristische organisaties
- Overheden: gemeentebesturen, provinciebestuur, overheidsbedrijven of -agentschappen
- Wetenschappelijke instellingen
- Educatieve instellingen
- Ngo's
- Organisaties van of voor vrouwen in de visserij

In iedere projectaanvraag moet een link van de projectindieners met de visserijsector duidelijk weergegeven worden én moet de doelgroep van het project afgebakend worden (brede publiek, vissers,...).

12. Overdraagbaarheid & additionaliteit

Een belangrijk criterium bij het goedkeuren van projecten is de overdraagbaarheid van de (resultaten van de) projecten eens de EVF-financiering stopt. Het is belangrijk dat behaalde resultaten of goede praktijken niet verloren gaan en dat projecten op termijn zelfbedruipend worden.

De samenwerking met het Leaderprogramma en de deelname van de provinciale gebiedswerking aan de Plaatselijke Groep zorgen er voor dat de ontwikkeling van goede praktijken goed overgedragen kunnen worden.

Het is ook de bedoeling dat de Plaatselijke Groep haar ervaringen en activiteiten bekendmaakt.

Projecten die in het kader van voorliggende strategie ingediend worden zullen ook geëvalueerd worden op de meerwaarde die ze vormen op het reguliere beleid van de projectindieners. Het is niet de bedoeling dat ze het reguliere beleid vervangen, wel dat ze er een aanvulling op vormen die niet ophoudt bij de stopzetting van de financiering.

13. Complementariteit

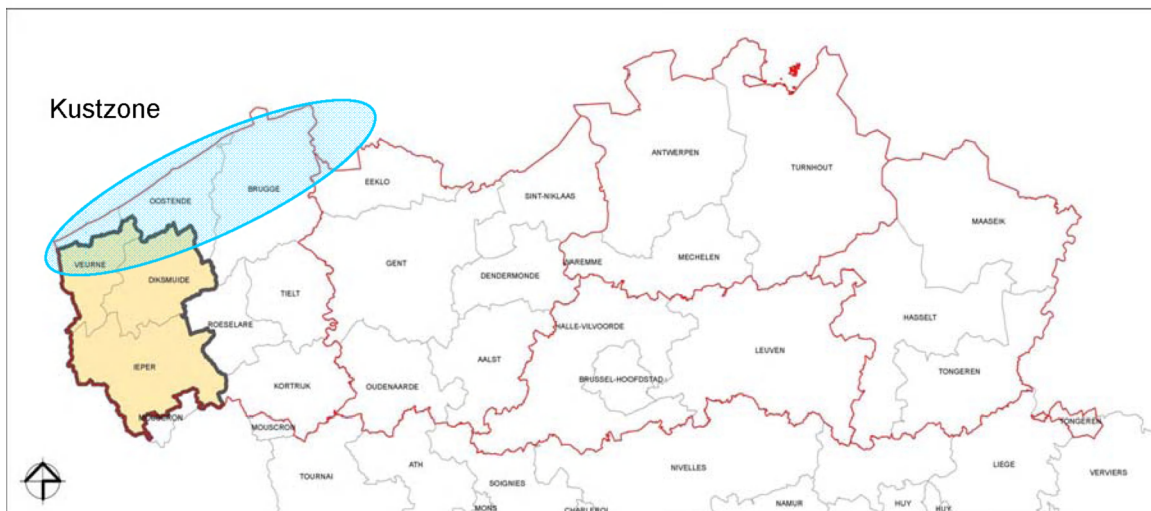
Het grondgebied waarop de plaatselijke ontwikkelingsstrategie betrekking zal hebben, omvat een deel van de Belgische kust dat uitgesloten wordt van het geografische toepassingsgebied van Leader. Er zal worden gestreefd naar samenwerking en synergie met de Plaatselijke Groepen van het Leaderprogramma.

Het departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse Overheid voorkomt elk risico op dubbele financiering tussen het ELFPO en het EVF. Daartoe bakent ze duidelijk de respectievelijke taken af van de groepen die opereren binnen de context van het EVF en van de Plaatselijke Groepen die werken in het kader van het programma voor plattelandontwikkeling (Programmadoocument Plattelandontwikkeling – PDPO).

Het is mogelijk dat beide Fondsen elkaar overlappen inzake plaatselijke ontwikkeling. De doelstellingen en methodologie van As 4 van het ELFPO en van de LEADER-voorziening sluiten immers nauw aan bij die van zwaartepunt of as 4 van het EVF. De selectieprocedure van projecten bevat de verplichting om na te gaan of geen gelijkaardige steun werd toegekend onder een ander Europees fonds. Vervolgens en indien noodzakelijk, kunnen vertegenwoordigers van andere Europese fondsen worden uitgenodigd om deel te nemen aan het Toezichtcomité van het EVF.

Sommige LEADER-groepen (plaatselijke groepen, PG's) omvatten al vissers en mogelijk viskwekers, maar de PG's hebben in Vlaanderen enkel de ambitie de zeevisserijgebieden te bestrijken. Voor de opzet van EVF-groepen zullen dus vooral de kustgebieden worden beoogd.

Vlaams Leadergebied dat aansluit bij de Belgische kust:

(De zone LEADER van de Westhoek is opgekleurd in het geel)

14. Gelijke kansen

In het kader van as 4 van het OP 'duurzame ontwikkeling van visserijgebieden' zullen plaatselijke groepen de promotie van het visserijberoep in hun ontwikkelingsstrategie moeten verzekeren. In het kader van As 4 wordt de rol van vrouwen in het economische leven van de visserijsector en in de visserijzones bevestigd. De plaatselijke groep die een ontwikkelingsstrategie uitgewerkt heeft in het kader van As 4 bestaat voor minstens een derde uit vrouwen. Ook de strategie en een deel van de hieruit voortvloeiende acties moeten specifiek op vrouwen en op specifiek vrouwelijke noden gericht zijn.

HOOFDSTUK 6: BIJLAGEN

Als bijlage bij deze ontwikkelingsstrategie worden volgende bijlagen toegevoegd

1. **As 4 aanvraagformulier**
2. **Visserijorganisaties**
3. **Projectoverzicht visserij**
4. **Functiebeschrijving coördinator**